



Finansdepartementet

Norge på kort og lang sikt – er det sammenheng?

Silje Gamstøbakk, ekspedisjonssjef i Finansavdelingen (Finansdepartementet)

NAF, 21. november 2024

Landets største samarbeidsprosjekt?



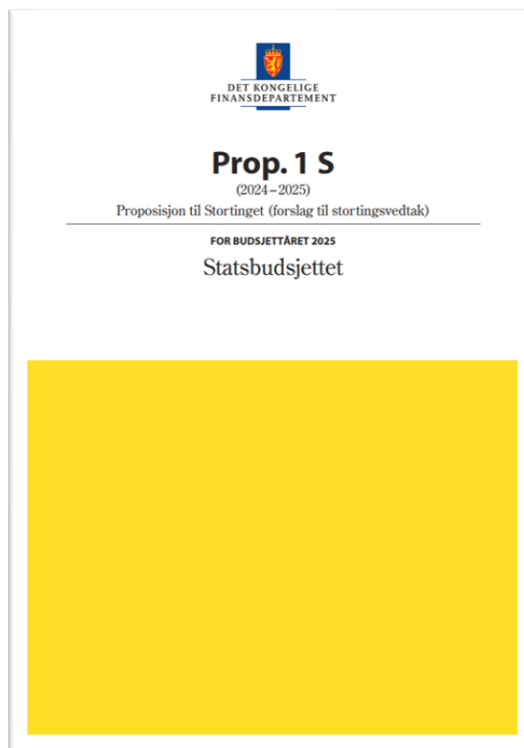
Utgifter: 1 776 mrd. kroner
Inntekter: 1 486 mrd. kroner



Beslutningsmaterialet:
1 750 sider fordelt på 4
konferanser



Beslutninger i spennet fra
kulturtilskudd til forsvarsinvesteringer



17 departementer



71 direktorater



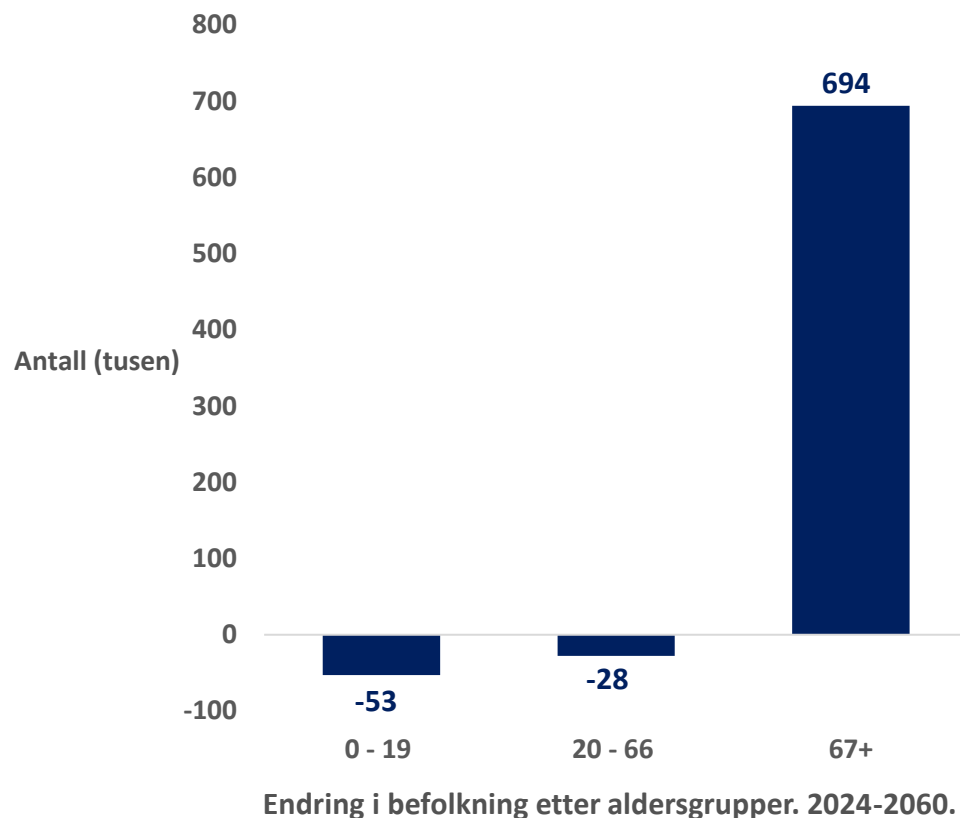
190 virksomheter i
statsforvaltningen



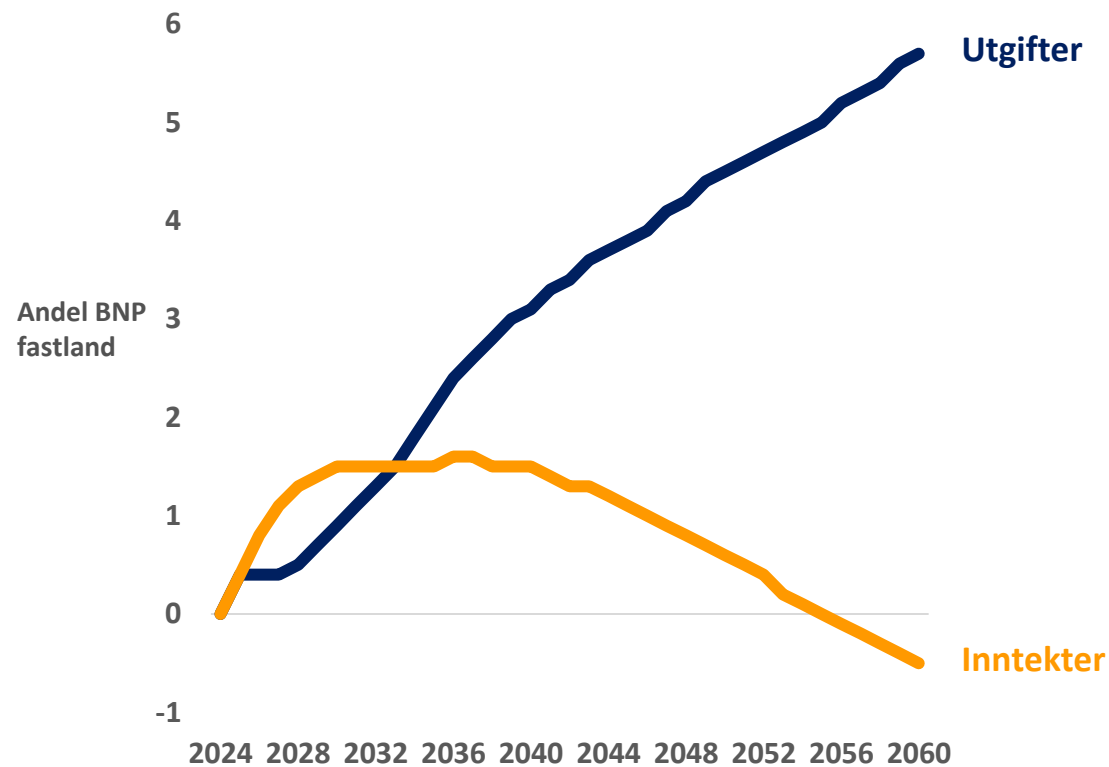
174 800 personer som
jobber i staten

Lang sikt: Perspektivmeldingen

Færre i arbeidsdyktig alder
–knapphet på arbeidskraft



«Haikjeften»
-over tid høyere vekst i utgifter enn inntekter



Overgangen til å bli «et vanlig land»

Forventningsstyring

- Synliggjøre forventet handlingsrom
- Fokus på resultater og måloppnåelse

Arbeid for effektiv ressursbruk

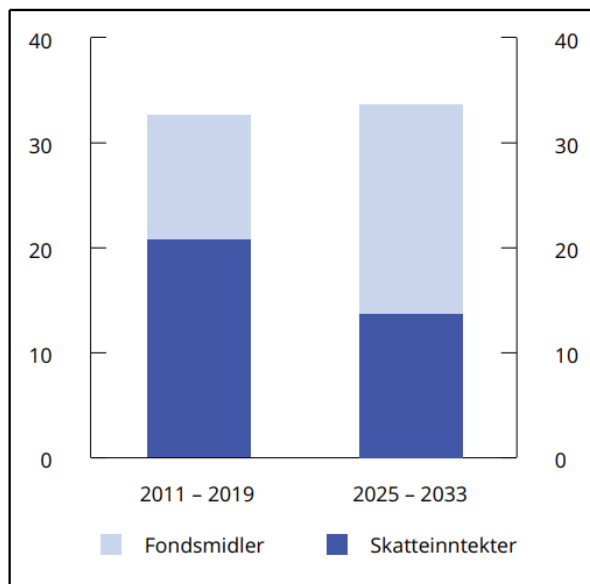
- Områdegjennomganger
- DFØ som kompetansesenter

Opprettholde oversikt og fleksibilitet i budsjettene:

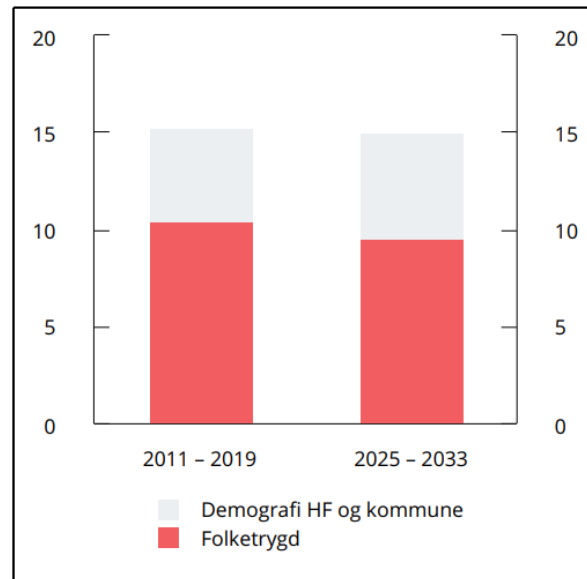
- Unngå for mange langsiktige bindinger
- Prioriteringer må gjøres åpent og reelt



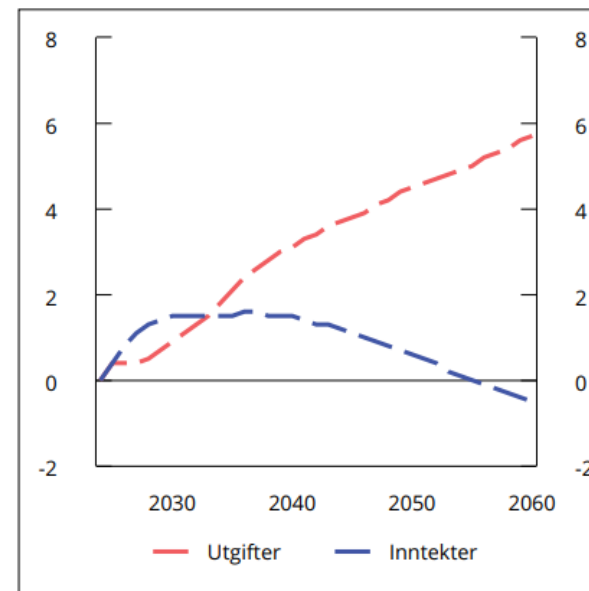
Mellomlang sikt viet mer oppmerksomhet



Figur 7.3 Anslått årlig vekst i strukturelle skatte- og avgiftsinntekter og bruk av fondsmidler. Mrd. 2024-kroner



Figur 7.8 Anslått årlig vekst i folketrygden og demografidrevne kostnader i helseforetakene og kommunesektoren. Mrd. 2024-kroner



Figur 5.1 Inndekningsbehov i finanspolitikken. Offentlige utgifter og inntekter frem mot 2060. Andel av BNP for Fastlands-Norge. Prosent.

Perspektivmeldingen:

Analyse av handlingsrom på mellomlang sikt

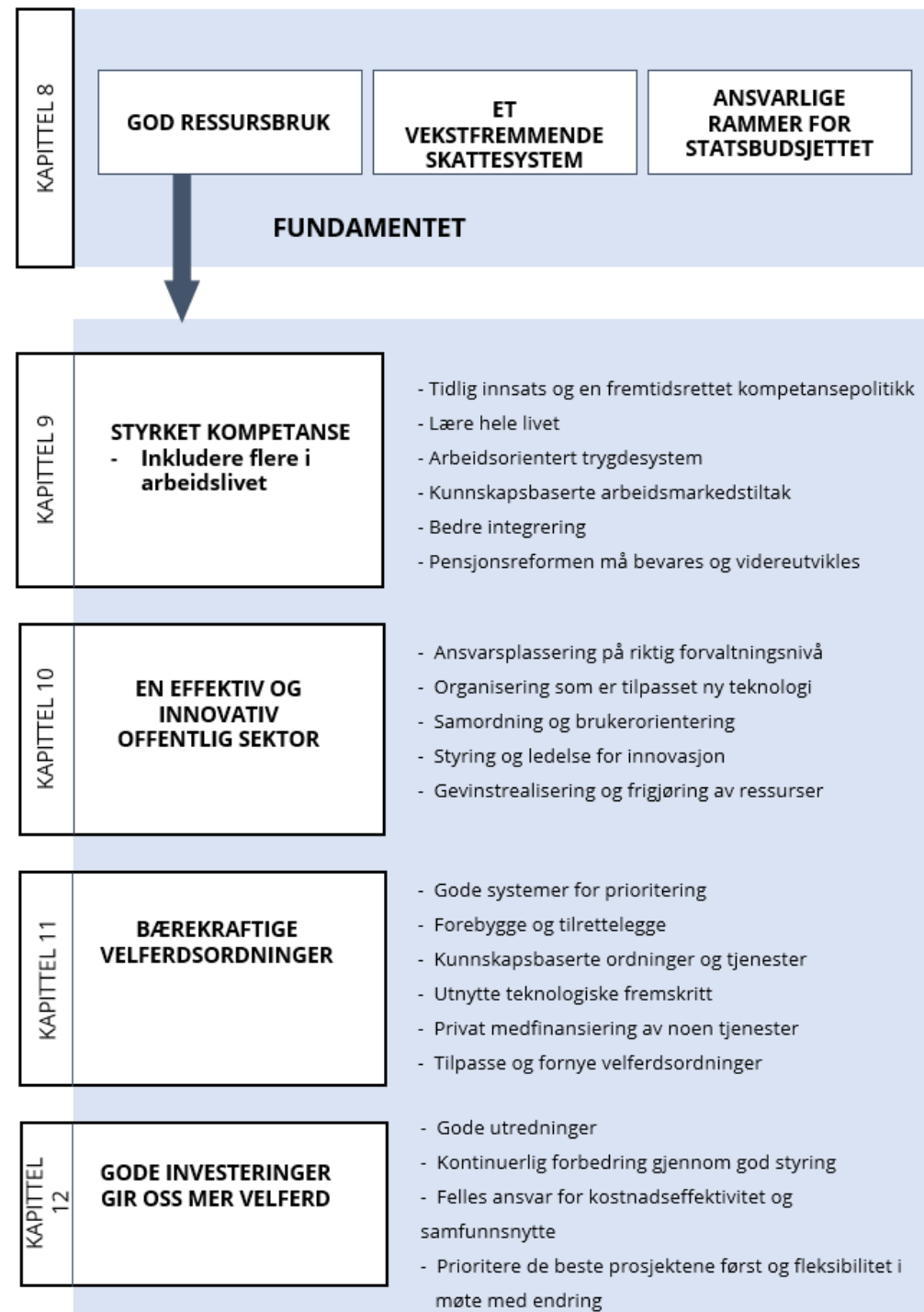
Gul bok:

Oversikt over bindinger og planer

Mellomlang sikt viet mer oppmerksomhet



Perspektivmeldingen 2021 Figur 1.7



På tide med et blick på budsjettprosessen



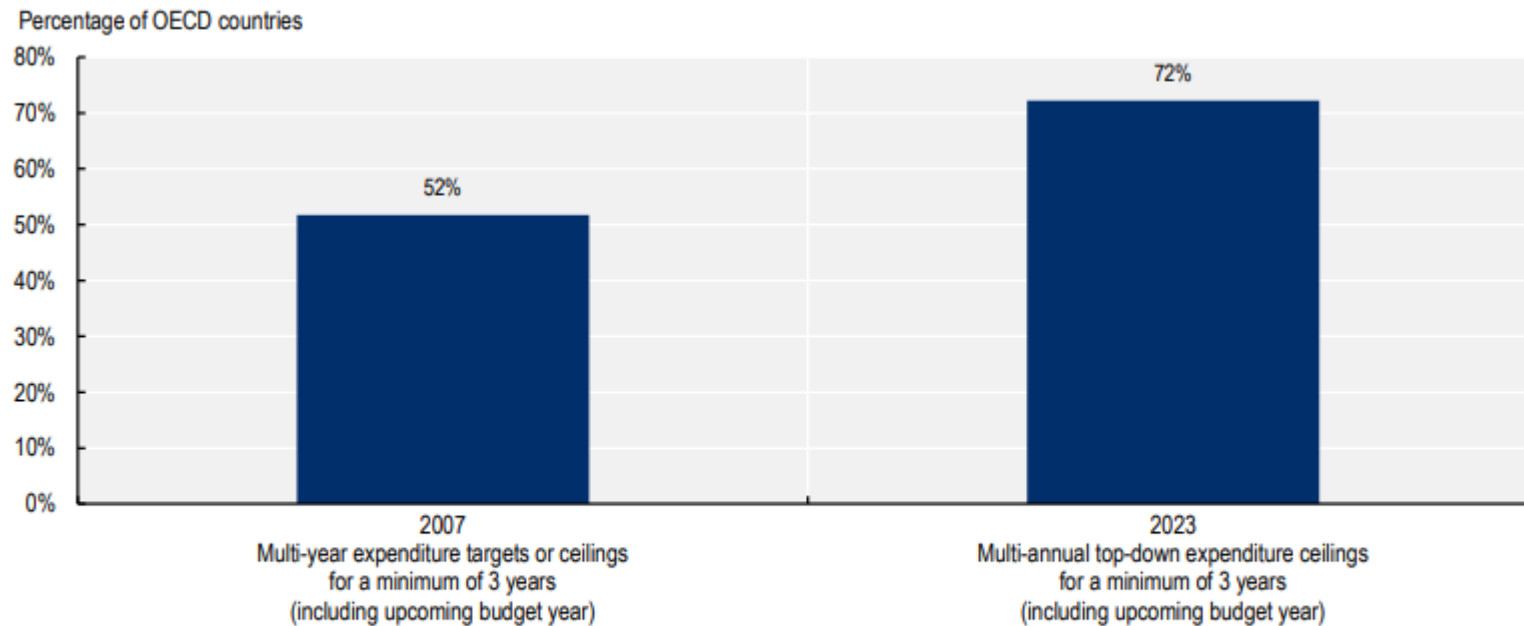
1991



2024

På tide med et blikk på budsjettprosessen

Figure 2. Use of multi-annual expenditure ceilings and/or MTEFs in OECD countries, 2007-2023



Source: OECD (2007), OECD Budget Practices and Procedures Survey, results for 29 countries; OECD (2023), OECD SBO Survey on Budget Frameworks, preliminary results for 36 countries, Q16.

DFØs evaluering av budsjettprosessen

- Pålitelig og forutsigbar
- Klar rollefordeling
- Robust for politiske endringer og hendelser
- Stor og detaljrik informasjonstilgang

- Konsentrert om enkeltsaker og enkeltår
- Omfangsrikt og detaljrikt materiale
- Få overordnede analyser og perspektiver
- Lite fokus på resultater

Budsjettprosessen i Danmark og Sverige

- Flerårige utgiftstak vedtatt i parlamentet
- Rammebudsjettering
 - Finansdepartementet fastsetter rammer, inkludert kutt
 - Fagdepartementene har stort rammedisponeringsfrihet
 - Regjeringen ikke involvert i tekniske beslutninger
- Målrettet politisk prosess
 - Skille mellom teknikk og politikk
 - Et fåtall godt utredede saker –sterke portvokterroller
 - Løpende avklaringer i Sverige
 - Bruk av underutvalg i Danmark



Mål for det videre arbeidet

Tekst i Gul Bok 2024-25

- Forutsigbar styring og budsjettkontroll gjennom god forståelse for:
 - Strukturelle utfordringer i økonomien
 - Bærekraften i offentlige finanser
 - Langsiktige konsekvenser av enkeltbeslutninger
- Bedre grunnlag for å vurdere samlet ressursbruk og virkemidler som går på tvers av budsjettområder
- Bedre informasjon om resultater
- Grunnlag for politikkutvikling over flere år



Avveinger

Sektoransvar



Politikk på tvers

Fleksibilitet



Forutsigbarhet

Dagsaktuelle
enkeltforslag



Strukturelt
fornuftige grep

Bred meny



Godt utredede
forslag

Gjennomføring over tid



Gjennomføre endringer
stegvis i en klar retning



Justere i lys av erfaringer



Åpen for innspill



Ikke la det beste bli
det godes fiende